

INFORMATION OM ENSKILDA AVLOPP I GNOSJÖ KOMMUN

I detta häfte kan du läsa viktig information om enskilda avlopp.
Bland annat om varför vi måste rena avloppsvatten, vilka
reningskrav som ställs, hur det går till att ansöka om tillstånd
och vilket ansvar du har som fastighetsägare.

Innehåll

VARFÖR SKA AVLOPPETRENAS?	3
SKYDDSNIVÅ OCH KRAV PÅ RENING	3
EXEMPEL PÅANLÄGGNINGAR.....	4
INFILTRATION – VID SAND I BACKEN	4
MARKBÄDD – VID LERA I BACKEN	4
KOMPAKTSYSTEM/PREFABRICERADE LÖSNINGAR	4
MINIRENINGSVERK.....	5
SLUTEN TANK.....	5
TORRA LÖSNINGAR.....	5
KOMMUNALT AVLOPP	5
TILLSTÅND	6
VILKA KRAV STÄLLS PÅ DIG SOM FASTIGHETSÄGARE?	6
ÅTGÄRDSTID OCH FÖRELÄGGANDEN.....	9
ATT ANSÖKA OM TILLSTÅND	9
AVGIFTER	10
VAR HITTAR JAG MER INFORMATION?	12
KONTAKTUPPGIFTER	12

VARFÖR SKA AVLOPPSVATTEN RENAS?

I Sverige har bara 10 % av befolkningen enskilt avlopp. Trots detta släpper de enskilda avloppen ut lika mycket övergödande ämnen som alla kommunala reningsverk tillsammans. Att reningsverkens utsläpps är så små beror på att de har en mycket bra rening. Avloppsvatten som inte renas tillräckligt kan förorena dricksvattenbrunnar och på så sätt sprida sjukdomar. Otillräckligt renat avloppsvatten kan också bidra till algblomning och igenväxta sjöar.

SKYDDSNIVÅ OCH KRAV PÅ RENING

Samtliga enskilda avloppsanordningar ska uppfylla kraven för normal eller hög skyddsnivå enligt Naturvårdsverkets allmänna råd om små avloppsanordningar.

För normal skyddsnivå ska utsläppet av fosfor minskas med 70 % och utsläppet av organiska ämnen minskas med 90 %. Vid hög skyddsnivå ställs det högre krav på minskning av fosfor samt även krav på minskning av kväve.

I Gnosjö kommun är det främst kraven för normal skyddsnivå som gäller. I närheten av sjöar, vattendrag och i vattenskyddsområden ställs dock krav på hög skyddsnivå.

EXEMPEL PÅ ANLÄGGNINGAR

INFILTRATION – VID SAND I BACKEN

I en infiltrationsanläggning renas avloppsvattnet genom att det filtrerar ut i de naturliga jordlagren, renas av bakterier och därefter sprids via marken till grundvattnet.

Avloppsvattnet fördelas genom spridningsledningarna som ligger i ett lager av makadam.

Det är viktigt att spridningslagret ligger på ett tillräckligt avstånd från grundvatten och berg, infiltration av avloppsvatten fungerar endast i genomsläppliga och väl-dränerade marklager.

MARKBÄDD – VID LERA I BACKEN

En markbädd bygger på samma process som en infiltration, det vill säga att avloppsvattnet renas genom att rinna genom ett sandlager. Skillnaden är att sandlagret byggs upp med sand som man får frakta till fastigheten. Avloppsvattnet infiltrerar inte heller ut i de naturliga marklagren utan samlas istället upp i en dränering som leds till dike, å, sjö eller hav.

I vissa fall kan en markbädd behöva kompletteras med extra fosforrening för att uppnå kraven för hög skyddsnivå.

KOMPAKTSYSTEM/PREFABRICERADE LÖSNINGAR

Kompaktfilter kallas även biomoduler eller prefabricerade filter och det finns många olika typer och fabrikat på marknaden. Gemensamt för dem alla är att de används för biologisk behandling av avloppsvatten, och att de inte har några rörliga delar och att de inte kräver tillgång till el. Rätt anlagda kompaktfilter är i allmänhet robusta anläggningar som är relativt okänsliga för störningar och de kräver lite tillsyn och skötsel.

MINIRENINGSVERK

Principen för ett minireningsverk är att reningen, ofta biologisk och kemisk, sker i ett slutet system från vilket avloppsvattnet sedan leds ut till ett dike, dräneringssystem eller vattendrag.

Minireningsverk varierar mycket i storlek, kostnad och utseende. Vi ställer krav på att minireningsverk ska ha regelbunden service av en person med sakkunskap om verket.

SLUTEN TANK

I en sluten tank samlas allt avloppsvatten upp och töms av slamtömmaren i kommunen. Denna typ av anläggning beviljas endast för fritidshus. En sluten tank innebär att mycket vatten behöver fraktas på våra vägar. Om en sluten tank ska anläggas brukar detta endast godkännas för WC-vatten från vakuumtoalett eller snålspolande toalett. BDT-vatten (Bad-, disk- och tvättvattnet) får inte anslutas till tanken och behöver därför ha en separat rening.

TORRA LÖSNINGAR

Toalettavfallet samlas upp i en torrtoalett. Eventuellt skiljs urin ut. Det kan exempelvis vara en mulltoa eller en förbränningstoilet. BDT-vatten (Bad-, disk och tvättvattnet) behöver ha en separat rening. Torra lösningar medger kretslopp av näring och uppfyller hög skyddsnivå. En torr lösning kräver regelbunden skötsel för god funktion.

KOMMUNALT AVLOPP

Det kan finnas möjlighet att ansluta avloppet till kommunens avloppsnät. För att ta reda på vilka möjligheter det finns att koppla på just din fastighet till det kommunala nätet, kontakta Teknik- och fritidsförvaltningen i Gnosjö kommun.

TILLSTÅND

För att anlägga en enskild avloppsanordning till vilken en vattentoalett ska anslutas måste du först ha ett tillstånd från Samhällsbyggnadsnämnden enligt miljöbalken. För anläggande av avloppsanordning utan vattentoalett krävs en anmälan.

Med tillståndet får du ett antal villkor för hur anordningen ska uppföras och skötas. Det är viktigt att samtliga villkor uppfylls.

Vänta alltid med att påbörja arbetet med att anlägga avloppet tills du har fått ett skriftligt tillstånd eller beslut från Samhällsbyggnadsnämnden.

Tillstånd söker du hos samhällsbyggnadsförvaltningen, i god tid innan du har tänkt börja anlägga avloppet. Ansökningsblanketter får du under första mötet med samhällsbyggnadsförvaltningen. De finns också på kommunens hemsida.

För handläggningen av tillståndsärendet tar vi ut en avgift enligt taxa, vilken är beslutat av Kommunfullmäktige.

VILKA KRAV STÄLLS PÅ DIG SOM FASTIGHETSÄGARE?

Som fastighetsägare/sökande är det du som ansvarar för:

- Valet av avloppsanordning
- Att en komplett ansökan eller anmälan skickas in
- Att se till att avloppsanordningen anläggs enligt tillstånd/beslut

Även om du anlitar en entreprenör så är det fortfarande du som är ansvarig för att avloppsanordningen uppfyller reningskraven.

Om avloppsanordningen inte fungerar som tänkt, kommer krav på åtgärder att riktas mot dig och inte din entreprenör.

Du är skyldig att se till att sköta och kontrollera din avloppsanordning på rätt sätt under hela dess livslängd, så att den inte riskerar att orsaka olägenhet eller att den inte renar avloppsvattnet tillräckligt.

ANSÖKNINGSPROCESS FÖR ENSKILT AVLOPP

DET HÄR BEHÖVER DU SOM ANSÖKER GÖRA:

- Fundera över avloppslösningar.
Tips: www.avloppsguiden.se
- Kontakta en sakkunnig entreprenör.
- Kontakta samhällsbyggnadsförvaltningen för att boka ett möte.

- Gräva provgrop samt göra markundersökningar om det behövs.
- Fylla i och lämna in ansökan inklusive kartskiss/situationsplan och andra bilagor till samhällsbyggnadsförvaltningen.

- Ta del av villkoren i beslutet och meddela beslutet till din entreprenör.

- Påbörja arbetet med att anlägga avloppet
- Dokumentera arbetet i en kontrollplan samt fotografera angivna delar.

- Fylla i och skriva under kontrollplanen. Kontrollplanen skall skrivas under av dig som anläggningsägare och den entreprenör som byggt avloppet.
- Skicka intyget tillsammans med övrig dokumentation till samhällsbyggnadsförvaltningen.

DET HÄR GÖR SAMHÄLLS-BYGGNADSFÖRVALTNINGEN:

Besöker er och/eller vald entreprenör på fastigheten för att bedöma förutsättningarna på platsen för avloppet.

Tar med ansökningsblanketter och allt material som behövs inför ansökan/anmälan.

Handlägger tillståndsansökan.

Beslut fattas: Tillstånd eller avslag.
Tillstånd förenas med villkor.

Inspekterar i vissa fall avloppsanläggningen under bygget.

Granskar kontrollplan och fotodokumentation.

Om avloppet gjorts enligt tillståndet skickas intyg och ärendet avslutas.

VAD BEHÖVER DU TA HÄNSYN TILL NÄR DU PLANERAR DIN ENSKILDA AVLOPPSANLÖGGNING?

SKYDDSNIVÅ. Ligger avloppet inom ett område med hög eller normal skyddsnivå?

Hög skyddsnivå ställer större krav på rening, i regel inom 50 m intill sjöar och vattendrag.

KAPACITET PÅ AVLOPPSANLÄGGNINGEN. Är den tillräckligt stor?

Minimikrav är att avloppet skall dimensioneras för 5 personers helårsboende.

SKYDDSAVSTÅND. Ligger avloppet tillräckligt långt från dricksvattenbrunnar och ytvatten?

Minst 50 m till egen och andra vattentäcker (brunnar). Observera att detta gäller om avloppet placeras nedströms brunnen. Annars bör skyddsavståndet vara längre.

Minst 50 m till ytvatten. (Gäller anläggningar som uppfyller kraven för normal skyddsnivå).

Minst 1 m till högsta grundvattennivå eller berg under en eventuell infiltration.

ÖVRIGA AVSTÅND. Är avloppet placerat bra i övrigt?

Minst 10 m till bostadshus och minst 4 m till fastighetsgräns.

Högst 10 m från slamavskiljare till uppställningsplats för slamtömningsbil.

VAD BEHÖVER DU SKICKA TILL SAMHÄLLSBYGGNADSFÖRVALTNINGEN?

FÖRE ANLÄGGANDET

- Skriftlig ansökan.
- Situationsplan med beskrivning av avloppet. Situationsplanen ska innehålla avloppsanordningens tänkta placering med avstånd till vattentäcker och ytvatten inom 100 meter samt fastighetsgränser, byggnader och provgropar samt utställningsplats för slamtömningsfordon.
- Sektionsritning, en skiss på infiltrationens/markbäddens "olika lager".
- Siktanalys eller resultat från perkolationstest (från infiltrationsplatsen).
- Funktionsbeskrivning, exempelvis ett produktblad från tillverkare med modellbeskrivning, beräknad livslängd och skötselinstruktioner. Detta gäller slamavskiljare och övriga installationer som inte är en traditionell infiltration eller markbädd.

EFTER ANLÄGGANDET

- Kontrollplan
- Fotodokumentation

VANLIGA FRÅGOR OCH SVAR

ÅTGÄRDSTID OCH FÖRELÄGGANDEN

NÄR SKA AVLOPPET VARA ÅRGÄRDAT?

Lagstiftningen om att avloppsvatten ska genomgå längre rening än slamavskiljning har gällt sedan 1969. Alla avloppsanläggningar som endast består av slamavskiljning är därmed olagliga och bör göras om så fort som möjligt.

ATT ANSÖKA OM TILLSTÅND

HUR GÖR JAG FÖR ATT KUNNA LÄGGA ETT NYTT AVLOPP?

Kontakta en entreprenör och kontakta sedan oss för ett besök på din fastighet. Vi tar med oss alla ansökningsblanketter och kan hjälpa till med att fylla i ansökan! När du fått ett skriftligt tillstånd från oss kan du börja anlägga avloppet.

HUR LÅNG TID TAR DET ATT FÅ SITT TILLSTÅND FÖR EN AVLOPPSANLÄGGNING?

Anläggningstiden tar normalt 2-6 veckor. En komplett ansökan går snabbare att handlägga. Saknas det uppgifter och vi behöver kompletteringar tar det längre tid. Var så noggrann som möjligt och be entreprenören om hjälp.

KOMMER NI UT OCH SLUTBESIKTIGAR ANLÄGGNINGEN?

Vi kommer vanligtvis ut om tid och möjlighet finns innan entreprenören lägger över jord på anläggningen. I annat fall så ska du eller entreprenören ta bilder under arbetets gång och bifoga dessa till slutrapporten. När vi har fått in en komplett slutrapport skickas ett intyg till dig som innebär att avloppet får lov att användas.

FRÅGOR OM AVLOPPSANLÄGGNINGAR

VILKEN AVLOPPSLÖSNING SKA JAG HA?

Vi kan inte säga vilken lösning just du ska välja. Vi kan hjälpa till med rådgivning om vilka typer av anläggningar som skulle kunna passa på din fastighet. Vilken anläggning som passar beror bland annat på vilken skyddsnivå som krävs och markens förutsättningar.

KAN JAG ANVÄNDA MIN BEFINTLIGA SLAMAVSKILJARE?

Ja, en befintlig slamavskiljare kan användas förutsatt att den är täthetskontrollerad eller renoverad så att den är garanterat tät och klarar dagens funktionskrav. Den måste vara rätt dimensionerad för den nuvarande belastning och skötsel. Du ska löpande underhålla anläggningen för att säkra en bra funktion under lång tid.

RÄCKER DET MED BARA EN TREKAMMARBRUNN FÖR ATT RENA MITT AVLOPP?

Nej, enligt lagen behöver du ytterligare rening efter slamavskiljaren. Slamavskiljning är endast en förbehandling.

KAN JAG LÄGGA INFILTRATIONEN/MARKBÄDDEN PÅ EN ÅKER?

Det kan du göra, men den måste ligga på tillräckligt stort djup så att du eller lantbrukaren kan bruka jorden utan att bädden skadas.

AVGIFTER

TAR NI BETALT FÖR ATT KOMMA UT TILL FASTIGHETEN?

Vi tar inte betalt för att komma ut till din fastighet i samband med din nya ansökan. Besök på fastigheten ingår i den fasta prövningsavgiften för tillståndet, vilket bestäms av kommunens taxa.

VARFÖR TAR NI BETALT FÖR FÖRELÄGGANDET OCH TILLSTÅNDET?

I miljöbalken finns särskilda regler om hur kommunens tillsyn ska gå till. Det finns också regler som säger att kommunen får ta betalt av verksamhetsutövarna för att finansiera tillsynsarbetet. Principen bakom detta kallas "förorenaren betalar". Det betyder att den som påverkar människans hälsa eller miljön ska betala myndighetens kostnader för tillsynen.

ATT GÖRA OM AVLOPPET

HUR HITTAR JAG EN ENTREPRENÖR?

En sakkunnig entreprenör kan du hitta genom att söka på Avloppsguiden, avloppsguiden.se. Det går också att leta i telefonkatalogens Gula sidor. Samhällsbyggnadsförvaltningen har en lista över entreprenörer i närområdet.

KAN JAG GRÄVA MITT EGET AVLOPP?

Ja det finns inga krav på certifiering eller liknande på entreprenörer som gräver avlopp. Det är dock viktigt att den som gräver avloppet har lämplig kunskap.

VAR HITTAR JAG MER INFORMATION?

www.avloppsguiden.se

Om enskilda avlopp, från planering till inköp av produkter och tjänster.

www.havochvatten.se

På Havs- och vattenmyndighetens webbplats hittar du bland annat myndighetens författningssamling HVMFS 2016:17, allmänna råd om små avloppsanordningar för hushållspillvatten.

www.gnosjo.se

KONTAKTUPPGIFTER

E-post: samhallsbyggnasnamnd@gnosjo.se

Telefon: 0370-33 10 00